

شماره چاپ ۵۹۴

شماره ثبت ۳۷۴

دوره دوازدهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۴۰۴/۹/۱۸

یک شوری

طرح ثبت الکترونیکی سفته و برات

کمیسیونهای ارجاعی

اصلی	قضائی و حقوقی
فرعی	اقتصادی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۵۱ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

در پی اصلاحات اخیر قانون صدور چک و توسعه سامانه های مرتبط توسط بانک مرکزی، زمینه سوء استفاده از چک های کاغذی تا حد زیادی محدود شده است. با این حال روند بازار نشان میدهد بخش قابل توجهی از معاملات غیر رسمی و کلان به ویژه در حوزه طلا ارز و کالاهای اساسی به سمت استفاده از «سفته» و «برات» منتقل شده است.

سفته و برات به دلیل ضمانت اجرای حاکم بر اسناد تجاری مقرر در باب چهارم قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت و قدرت اجرایی بالا در محاکم به ابزاری جذاب برای دلالان و فعالان غیر شفاف تبدیل شده است. اما چون هنوز هیچ سازوکار ثبت و رهگیری رسمی برای آن وجود ندارد این ابزار میتواند تهدیدی جدی برای سلامت اقتصادی و مالی کشور باشد.

مشکلات وضعیت موجود

۱. عدم شفافیت و ردیابی: سفته و برات در قالب کاغذی و بدون ثبت مرکزی صادر میشوند.
۲. پولشویی و فرار مالیاتی: بخش بزرگی از معاملات زیرزمینی از طریق اسناد تجاری مذکور انجام میشود.
۳. افزایش بار قضایی: با توجه به وصف تجریدی اسناد تجاری، اثبات منشاء دین و صدور آن در رسیدگی های قضائی متفی است.
۴. بی تعادلی میان ابزارهای مالی: چک الکترونیکی شده اما اسناد تجاری مذکور کاغذی و غیر قابل رهگیری است.

اهداف طرح پیشنهادی

- ایجاد شفافیت و رهگیری کامل در اسناد تجاری
- پیگیری از سوء استفاده دلالان و پولشویی

. کاهش اختلافات حقوقی و پرونده های قضایی

. ارتقای هماهنگی میان ابزارهای مالی کشور

راهکارهای پیشنهادی

ایجاد سامانه ملی ثبت سفته و برات تحت مدیریت بانک مرکزی

الزام ثبت الکترونیکی برای صدور ظهورنویسی و انتقال

تعریف علت صدور از میان گزینه های مشخص تعهد قراردادی تسهیلات سایر موارد

اعتبار سنجی متناسب با توان مالی

رتبه اعتباری برای بنگاه های بزرگ

استعلام ساده مالیاتی و بانکی برای کسب و کارهای کوچک

تعیین زمان یکساله برای دارندگان اسناد مذکور جهت ثبت اسناد تجاری در سامانه بانک مرکزی

منافع مورد انتظار

.کاهش چشمگیر معاملات زیرزمینی و پولشویی

.ارتقای شفافیت مالی و امکان رصد جریانهای اقتصادی

.کاهش هزینه و زمان رسیدگی قضایی

حمایت از کسب و کارهای شفاف و سالم

- حسین صمصامی مزرعه آخوند - فداحسین مالکی - محمدتقی نقدعلی - مجتبی رحمان دوست -
- شهین جهانگیری - مهرداد لاهوتی - حسینعلی حاجی دلیگانی - علی احمدی - سالار مرادی -
- علی شیرین زاد - احسان عظیمی راد - نادرقلی ابراهیمی - سیدمحمد پاک مهر -
- مصطفی پوردهقان اردکان - هوشنگ هادیان پور - علیرضا سلیمی - کامران غضنفری -
- حسین محمدزاده - سیدمحمد مولوی - فرشاد ابراهیم پور نورآبادی - مجید دوست علی -
- سیدمحمد سادات ابراهیمی - علی اصغر نخعی راد - احد بیوته - محمدرضا احمدی سنگر -
- سیدعلی یزدی خواه - ابوالفضل ابوترابی - حسنعلی اخلاقی امیری - مالک شریعتی نیاسر -

سیدجلیل میرمحمدی میدی - بابک رضازاده - روح اله ایزدخواه - روح اله متفکرآزاد -
محمد رستمی - مصطفی مطورزاده - محمدصالح جوکار - فاطمه محمدیگی - رحیم کریمی -
احمد مرادی - حمیدرضا عزیزی فارسائی - مجتبی زارعی - حسن حسن نتاج صلحدار -
فرامرز شاهسواری - صدیف بدری - کمال حسین پور - موسی غضنفرآبادی - علی امامی راد -
علی اکبر علیزاده - غلامرضا دهقان ناصرآبادی - محمدرضا رضائی کوچی - عباس پاپی زاده بالنگان

طرح ثبت الکترونیکی سفته و برات

ماده ۱-

اصطلاحات و کلمات مورد استفاده در این قانون، شامل تعاریف و مفاهیم مشروح در این ماده است:

۱- سفته و برات الکترونیکی سند تجاری است که از طریق سامانه ملی ثبت اسناد تجاری صادر می شود.

۲- صادر کننده شخصی است که سفته یا برات را در سامانه ثبت میکند.

۳- دارنده شخصی است که سفته یا برات به نام او ثبت یا منتقل شده است.

۴- سامانه ملی تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای ثبت و رهگیری سفته و برات ایجاد می شود.

ماده ۲- از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، صدور، ظهنویسی یا انتقال هرگونه سفته و برات منوط به ثبت در سامانه ملی می باشد. دعاوی ناشی از اسناد مذکور که فاقد سابقه ثبت در سامانه باشند مسموع نخواهد بود.

ماده ۳- علاوه بر موارد مندرج در مواد ۲۲۳ و ۳۰۸ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت، در زمان صدور و ثبت اسناد مذکور تصریح به منشاء دین و در صورتی که اسناد بابت تضمین صادر می شوند تصریح به تضمینی بودن آن الزامی است.

تبصره ۱- سقف صدور سفته و برات برای اشخاص حقوقی و حقیقی بر اساس رتبه اعتباری توسط بانک مرکزی تعیین می شود.

تبصره ۲ - انتقال یا ظهن نویسی نسبت به اسناد مذکور از طریق سامانه ملی و با امضای الکترونیکی معتبر خواهد بود.

ماده ۴ - دارنده با رعایت مواعد مقرر در قانون تجارت نسبت به سفته و برات، می تواند از طریق سامانه ملی درخواست صدور اجراییه نماید. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف به پذیرش و اجرای مفاد اسناد ثبت شده در چارچوب اجرای اسناد رسمی می باشد.

تبصره ۱- کلیه سفته ها و برات های کاغذی که قبل از اجرای این قانون صادر شده اند، ظرف مدت یک سال باید با رعایت مفاد این قانون در سامانه ملی اسناد تجاری ثبت شوند.

تبصره ۲- دعاوی اسناد تجاری که در تنظیم و انتقال آن هر یک از الزامات مقرر در این قانون رعایت نشده باشد، مسموع نخواهد بود.

ماده ۵- بانک مرکزی مکلف است ظرف حداکثر ۶ ماه نسبت به راه اندازی سامانه ثبت اسناد تجاری اقدام نماید. سامانه باید به گونه ای طراحی گردد که بصورت بر خط به سامانه اجرای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور متصل شود.

تبصره - بانک مرکزی مکلف است ظرف سه ماه با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور آیین نامه های اجرایی این قانون را تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۶ - کلیه قوانین و مقررات که در تعارض با مفاد این قانون باشد نسخ می شود.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح طرح ثبت الکترونیکی سفته و برات تقدیم می شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگردیده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص :	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق :	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال :	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه :	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد :	☐ است ☒ نیست
	• و ارائه آن در قالب :	☐ ماده واحده ☒ مواد متعدد
	• با ایراد مواجهه :	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ :	☒ شده است ☐ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد

۱	طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام :	☒ مطابقت دارد	تعارض ☐ ندارد
۲	طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۳	طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۴	طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۵	طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۶	طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۷	طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۸	طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۹	طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۱۰	طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد
۱۱	طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :	☒ ندارد	☐ دارد

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

وفق مذاکره جانشین محترم معاون قوانین با طراح محترم

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

معاونت تدوین قوانین و اسناد
معاونت حقوقی ریاست جمهوری

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

در اجرای بند (۱)		
۱	در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☐ وجود ندارد وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می‌شود. ☒
۲	در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☒ وجود ندارد وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می‌شود. ☐

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

--

ب - سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵,۰۴,۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی== منقح
۱۶/۰۴/۱۳۵۵ مصوب: ۲۸/۲/۱۴۰۰

بخش های قانون: تمام متن

عنوان قانون: لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب: ۲۴/۱۲/۱۳۴۷

بخش های قانون: تمام متن